

Nyt fra Museumsforeningen

Opfordring til at skrive til bladet

På generalforsamlingen, som er omtalt senere her i bladet, opfordrede vi til at skrive til *Nyt fra Museumsforeningen*. Vi ved, at mange af vores medlemmer ligger inde med spændende lokalhistorier og måske oven i købet også billeder. Ring til Elisabeth Just Møller på telefon 45 86 05 13. Redaktionen hjælper gerne med det praktiske. (Red.)

Kalender for kommende arrangementer

Dato / 2009	Arrangement
17. september	Foredrag om Kokkedal Slot
3. oktober	Vandretur i Rude Skov
25. oktober	Badstueslottet og Christian den V's nyindretning på Frederiksborg Slot

Se mere om arrangementerne under "Kommende arrangementer".

Nyt fra Museet

Stenalderjægerne fra Nivå – lidt om tankerne bag museets nye udstilling

Af museumsinspektør Ole Lass Jensen

Den 29. maj slog museet dørene op til den nye arkæologiske udstilling "Stenalderjægerne fra Nivå". Udstillingen er det foreløbige højdepunkt på 15 års arkæologiske udgravninger i Nivå.

Udstillingens rum to: Stenalderjægernes dagligdag

Hvorfor en udstilling om Nivå?

Udgravningerne har vakt opmærksomhed hos både danske og udenlandske arkæologer. Det skyldes først og fremmest, at vi på en af bopladserne har fundet velbevarede rester af fire 7500 år gamle hytter. Sikre rester af den tids boliger er overordentlig sjældne. Ved Nivå er bevaringsforholdene tilmed så gode, at vi har fået meget detaljerede indblik i, hvordan hytterne var konstrueret og indrettet med ildsteder, arbejdspladser og sovesteder. I løbet af de senere år er også jægerne grave dukket op. Der er foreløbig fundet 12 grave med 15 gravlagte mænd, kvinder og børn. Kombinationen af så velbevarede hytter og grave på én og samme boplads er helt unik i Nordeuropa, så det giver os helt nye indblik i jægerne dagligliv og døderitualer.

Udgravningerne ved Nivå har også haft stor lokal bevågenhed. Folk er strømmet til, når vi har afholdt de årlige åbent-hus arrangementer ude på pløjemarken, hvor fundene er gjort. Derfor var vi ikke i tvivl om, at museets nye arkæologiske udstilling skulle handle om netop stenalderjægerne fra Nivå.

Udstillingsprincippet

Museets udstillingsplads er beskeden. Udfordringen var derfor at skabe en lille, men velformet perle. Samtidig skulle der skæres "ind til benet", så vi emnemæssigt ikke spredte os for meget, men holdt os til en kort og stram fortælling. Den opgave har vi bl.a. forsøgt at løse ved at anvende topmoderne – og relativt dyre – virkemidler: baggrundsbelyste glasplader, fiberlys og computerteknik. Samtidig er udstillingens tekster få og korte. For korte, vil den lidt mere nysgerrige gæst sikkert mene. Men det er der råd for: I udstillingen er der opstillet en computer, hvor man via en trykfølsom skærm kan dykke dybere i udstillingens emner og se de genstande og grave, som ikke er udstillet. På en måde kan man sige, at det fordobler udstillingsarealet rent visuelt. Computerdelen er endnu kun en prøveversion. Tanken er, at den besøgende skal kunne gå helt ned i den mindste detalje og f.eks. se oplysninger om hver enkelt af udstillingens genstande: Præcis hvor og hvordan blev genstanden fundet? Hvordan blev den tilvirket og hvordan blev den brugt? Hvor kender man til lignende ting osv. Snart vil denne computerbaserede del af udstillingen blive tilgængelig via internettet, så museumsgæsten kan fordybe sig

yderligere i udstillingen derhjemme – både før og efter besøget på museet.

En rundtur i udstillingen

Udstillingen kredser om fem hovedemner: naturen og stenalderjorden, bopladsen og hytterne, jagten og fangsten, ritualerne og endelig gravene.

Udstillingsarealet er fordelt på fire rum. Man træder først ind i et slags "inforum". Her kan man fordybe sig i museets bogudgivelser og i udstillingens computerdel. Her findes også en kort- og tekstplanche, der introducerer den besøgende til stenalderjorden, der for 6-8000 år siden fandtes ved Nivå.

Herfra går man ind i et stærkt oplyst rum. Vi befinder os her i stenalderjægerens dagligdag, på selve bopladsen med dens hytter, redskaber osv. På de fire vægge løber en frise med tekster og billeder, der ligesom binder rummet sammen. Tre steder er frisen gennemskåret af høje, smalle glasplader med baggrundsbelyst grafik. Grafikken viser bopladsen og hytterne og grundlaget for jægerens eksistens – byttedyrene. Ude på gulvet er placeret tre montrer med et udvalg af fundene fra de arkæologiske udgravninger, tematisk ordnet i emner som jagt og fangst, ritualer og udsmykning.

Fra lyset træder man ned i et mørkt rum, dødens verden. Her møder man udstillingens højdepunkt: To komplette begravelser, der er skåret ud i store jordblokke ude på selve bopladsen. Skeletterne – to i hver grav – er belyst med fiberoptik, der er placeret nede i selve gravene. Det giver en dramatisk effekt og modvirker genskin, så man først slet ikke tror, at der er glas over gravene. I gravene ligger hver en stump på den oprindelige plads, så gravene er 100 % originale, ja nærmest urørte. Den besøgende oplever at være så tæt på stenalderens mennesker, som det overhovedet er muligt. Vi er selv godt tilfredse med det resultat – men det har også taget tre år at nå dertil!

I udstillingens fjerde rum ser man den velkendte barnegrav fra Nivågård, som har været udstillet i en årrække. Dette rum bliver ændret, når museet er vinterlukket i december og januar. Barnegraven forbliver på sin plads, men der opsættes nye tekst- og billedplancher. Samtidig bliver der her udstillet endnu en grav – en af de sjældne brandgrave, hvor den døde er brændt på et bål. Det antyder samtidig endnu et af principperne for den nye udstilling: Selvom der er tale om en "permanent" udstilling, så vil den løbende blive opdateret med nye fund fra stenalderjorden ved Nivå. For her vil udgravningerne fortsætte i mange år fremover.

Museets udstillinger er åbne alle dage fra kl.

13 til 16, undtagen mandag. Der er gratis adgang til museet.

Udstillingens rum tre: Dobbeltbegravelse. Yngre mand med et tre-årigt barn

Historisk Værksted fortsætter i efteråret 2009 - Nye deltagere er meget velkomne

Af museumsinspektør Hans Jørgen Winther Jensen

Historisk Værksted blev kort præsenteret i "Nyt fra Museumsforeningen" i april i år; men det er nok på sin plads her kort at repetere, hvad Historisk Værksted er tænkt som.

Historisk Værksted skal danne rammen om deltagerens eget arbejde med lokalhistoriske problemstillinger. Museets lokalarkiv lægger lokaler til, ligesom arkivassistent Dorthe Tuxen og undertegnede vil rådgive og vejlede de deltagende; men det er deltagerne, der skal have hænderne op af lommen for selv at arbejde.

I foråret har der været holdt fire møder i Historisk Værksted. Det første gik med at introducere til Hørsholm Egnsmuseums arkiv. Det andet gik med besøg på Landsarkivet, hvor vi blev introduceret til arkivet i almindelighed og til dets hørsholmske arkivalier i særdeleshed. Desuden har deltagerne snakket sig frem til relevante emner og fælles interesser.

Nye deltagere er meget velkomne, men skal tilmelde sig i forvejen, da der er loft over deltager-tallet. Tilmelding sker til Hørsholm Egnsmuseum på telefon 45 86 07 11, tirsdag-fredag 10-14. Selv om vi har holdt fire møder, kan andre sagtens hoppe på vognen. Vi skal nok sørge for den

nødvendige faglige introduktion, og jeg er sikker på, at de "gamle" deltagere vil tage godt mod jer. Møderne holdes på Hørsholm Egns Museum i "Vognremisen" Sdr. Jagtvej 4. Vi starter kl. 19.30 og slutter senest kl. 21.00. Der er foreløbig fastsat 5 møder: tirsdagene 6. oktober, 20. oktober, 3. november, 17. november og 1. december. Tirsdag den 17. november er der dog planlagt en rundvisning på Dansk Folkemindesamling.

Nyt formandskab i Hørsholm Egns Museums bestyrelse

Da den hidtidige formand for Hørsholm Egns Museum, Isabella Meyer, har ønsket at træde tilbage, konstituerede bestyrelsen sig med ny formand og næstformand på bestyrelsesmødet den 26. maj 2009. Ny formand er den hidtidige næstformand Peter Brandi, og ny næstformand er Minna Tidemand-Petterson. (Red.)

Afholdte arrangementer

Omtalen kan læses på www.museumsforeningen.dk.

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegns ordinære generalforsamling

Tirsdag den 12. maj 2009 blev den årlige generalforsamling afholdt. Indkaldelse og dagsorden jf. *Nyt fra Museumsforeningen nr. 2009/2*. Årsberetning samt årsregnskab 2008 og budget for 2009 blev gennemgået og godkendt. Årsberetningen kan læses på www.museumsforeningen.dk.

Bestyrelsen havde indstillet ændret kontingent for 2010. 240,- kr. pr. husstand, 180,- kr. for en pensionisthusstand. Forslaget blev godkendt. Ledende museumsinspektør Lisbet Hein, Hørsholm Egns Museum orienterede om museets aktiviteter i 2008. Ligeledes fremlagde Lisbet Hein Hørsholm Egns Museums regnskab for 2008 til efterretning.

I henhold til vedtægterne var Jens Th. Hansen på valg som formand. Jens Th. Hansen blev genvalgt. Ingen af de øvrige bestyrelsesmedlemmer var på valg. Ruth Hallander og Lone Puge blev genvalgt som suppleanter. Erik Wetche blev genvalgt som revisor.

På det konstituerende møde blev Hanne Bødtger genvalgt til næstformand og Poul Væver genvalgt som kasserer. Foreningens repræsentanter i museets bestyrelse blev Hanne Bødtger, Peter Brandi, Thorkild Gruelund og Jens Th. Hansen.

Efter generalforsamlingen holdt cand. mag.

Birgitte Folsach, museumsinspektør på Nivaa-gaards Malerisamling, et indlevende foredrag om "Johannes Hage som menneske og samler". (JTH)

Kommende arrangementer

Tilmelding til de efterfølgende 3 arrangementer **starter tirsdag den 18. august 2009 kl. 10**, når Hørsholm Egns Museum åbner. Når vi åbner tilmeldingen samtidig på Hørsholm Egns Museum og via vores hjemmeside, får medlemmer med e-mail og ikke e-mail derfor de samme tilmeldingsmuligheder.

Det kan medføre en overbelastning af hjemmesidens tilmeldingssystem samt give ventetid ved henvendelse til Hørsholm Egns Museum, men vi håber ikke, at det giver problemer

Vi opfordrer alle, der har **e-mail adresse om at anføre den på tilmeldingen** - den er faktisk vigtigere end postadressen. *Læs gerne vejledning for tilmelding på forsiden af hjemmesiden.*

Lidt mere om Kokkedal Slot torsdag den 17. september 2009 kl. 17.30 – 19.00 - foredrag med lysbilleder

Af museumsinspektør Lisbet Hein

Den 19. maj i år fik 100 medlemmer mulighed for at besøge Kokkedal Slot og se, hvordan renoveringen skrider frem. Interessen var stor, så Museumsforeningen følger op med et foredrag ved museumsinspektør Lisbet Hein, hvor vi skal gå lidt mere i dybden med stedets historie: Vi skal følge stedet helt fra den fattige fæstegård i 1600-tallet og til dagens hotel- og restaurantprojekt. Vi skal også høre om nogle af de spændende personer, hvis navne er knyttet til stedet.

Deltagerantal: 80 medlemmer.

Sted: Konfirmandstuen ved Hørsholm Præstegård, Sdr. Jagtvej 1, Hørsholm. Adgang gennem gården.

Praktiske oplysninger: Foredraget er gratis.

Vandretur i Rude Skov lørdag den 3. oktober 2009 kl. 13.30- ca. 16.30

Ved museumsinspektørerne Lisbet Hein og Ole Lass Jensen

Rude Skov byder ikke bare på dejlige naturoplevelser – den rummer også et væld af oldtidsminder og vidnesbyrd om menneskets færden igennem århundrederne. Vi starter ved Svaneparken, hvor vi skal høre om stedets historie som kongeligt stutteri og senere som forsorgsinstitution. I skoven skal vi se på spor af oldtidsbøndernes agre, rester af de ældste kongeveje fra slutningen

Afsenderadresse:
 Museumsforeningen
 for Hørsholm & Omegn
 Sdr. jagtvej 2-4,
 2970 Hørsholm

af 1500-tallet og spor af fiskedammene fra krongodset Hirschholms dambrug. Sidst på turen besøger vi det nedlagte Magnetiske Observatorium, der blev oprettet i 1907.

Deltagerantal: 50 medlemmer.

Mødested: Parkeringspladsen ved den østlige ende af Biskop Svanes Vej – se kort nedenfor.

Praktiske oplysninger: Turen er på ca. 5 km (på skovstier) og varer ca. 3 timer. Vi holder en pause undervejs, så medbring gerne kaffe og lidt fortæring. Turen er gratis.

Kort med angivelse af mødested

Badstueslottet og Christian den V's nyindretning på Frederiksborg Slot søndag den 25. oktober 2009 kl. 10.30 – ca. 13.30

Denne søndag går turen til Frederiksborg Slot, hvor forskningschef og forfatter Steffen Heiberg tager imod. Vi begynder i Badstueslottet, der er fra Frederik II's tid, mens den indvendige udsmykning er fra Christian VIII og Frederik VII's tid midt i 1800-tallet. Der vil især blive fortalt om Frederik VII's brug af Badstuen. Derefter går turen til hovedslottet, hvor emnet er Christian V's nyindretning af Frederiksborg Slot i 1680'erne med hovedvægten på Audienssalen, Løngangen og Ridderkapellet. Der vil også blive fortalt om salvingerne af de ene-vældige konger i Slotskirken.

Deltagerantal: 50 medlemmer.

Mødetid og sted: Foran Badstuen ved Frederiksborg Slot kl. 10.15. Turen varer ca. 3 timer.

Praktiske oplysninger: Man skal kunne gå og stå stille. Turen er gratis.

Praktiske oplysninger, såfremt man har tilmeldt sig til et arrangement – men ikke kan deltage alligevel

Vi har desværre oplevet, at ikke alle medlemmer melder et eventuelt afbud til arrangementer.

Da alle får en påmindelse om turene, før den enkelte tur afvikles, beder vi om, at man følger arrangementsgruppens anvisning om, at afbud meddeles, således at venteliste-medlemmer kan få de eventuelle ledige pladser.

For de to kommende arrangementer til Rude Skov og Badstuen, vil vi meddele et telefonnummer i påmindelsesbrevet, hvortil der kan ringes akut afbud på selve dagen. Eventuelle andre afbud skal gives så hurtigt, det er muligt til hjemmesiden eller til Hørsholm Egns Museum. (HB)

Nyt fra Museumsforeningen

Udgivet af Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn.

Redaktion: Elisabeth Just Møller (ansvarshavende) og Lene Bruunsgaard.

Tryk: Ilsted Tryk.

Oplag: 800

Deadline: 30. september 2009. Indlæg sendes til Elisabeth Just Møller.

Medlemsbladet udkommer 4 gange årligt i februar, april, august og november. Bladet kan tillige læses på www.museumsforeningen.dk

Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn

Postadresse: Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm

www.museumsforeningen.dk

Bestyrelse: Jens Th. Hansen (formand), Hanne Bødtger (næstformand), Peter Brandi, Thorkild Gruelund samt Poul Væver (kasserer). Suppleanter: Ruth Hallander og Lone Puge.

Medlemskab: Via www.museumsforeningen.dk eller ved henvendelse til Hørsholm Egns Museum i kontortiden (tirsdag-fredag kl. 10-14). Årskontingent (2009) 185,- kr. pr. husstand og 135,- kr. for pensionisthusstand.

Bank: Danske Bank, 1551 16599433.

Hørsholm Egns Museum, Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm,

www.hoersholmuseum.dk

Udstillinger: Tirsdag – søndag kl. 13-16.

Lokalarkivet: Tirsdag kl. 10-12, onsdag kl. 13-17, samt efter aftale.

Kontortid: Tirsdag-fredag kl. 10-14.

Telefon: 45 86 07 11

Med mindre andet fremgår, er eftertryk af bladets artikler tilladt med tydelig kildehenvisning.